

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ГСА-2023/06/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Говьсүмбэр аймаг 2023 он</p>	<p>Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543179, Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн: “Саруул баян уул- Аудит” ХХК Захирал: Б.Шатар Утас: 99093852 Цахим хаяг: Shatar5626@gmail.com Аудитор: Д.Оюунбат Утас: 99973399 Цахим хаяг: Oyunbatdorjkhhand@gmail.com</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс: 976-7054 3179
И-мэйл: govsumber@audit.gov.mn

Ардс. А. Д. 27 № *28*
танай _____ -ны № _____ -т

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН
"БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ГАЗАР"-ЫН ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧ
А.ЗУРГААНЖИН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Говьсүмбэр аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус газар нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

008020105

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 зорилтын хүрээнд 89 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, 99.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *Б.Сарантуяа* Б.САРАНТУЯА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

№	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	8,317,514	3,020,472
2	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	1,293,650	
3	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	1,293,650	
4	Төгрөг	1,293,650	
5	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	1,291,750	
6	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	1,900	
7	АВЛАГА		80,572
8	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		80,572
9	БАРАА МАТЕРИАЛ	3,901,598	2,939,900
10	Хангамжийн материал	3,901,598	2,939,900
11	Бичиг хэргийн материал	1,545,600	1,327,000
12	Аж ахуйн материал	2,025,500	1,612,900
13	Бусад хангамжийн материал	330,498	
14	НӨӨЦИЙН БАРАА	3,122,266	
15	Бусад нөөц	3,122,266	
16	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	168,746,017.38	363,462,757.86
17	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	168,746,017.38	363,462,757.86
18	Биет хөрөнгө	113,395,217.3	308,436,957.74
19	Барилга, байгууламж, орон сууц	28,164,100	263,446,545.93
20	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,408,205.16	-24,425,507.95
21	Авто-тээврийн хэрэгсэл	69,821,075	69,821,075
22	Хуримтлагдсан элэгдэл	-45,087,741.73	-50,687,741.77
23	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	91,611,363.28	98,973,123.28
24	Хуримтлагдсан элэгдэл	-45,696,321.54	-53,662,294.28
25	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	18,928,700	8,928,700
26	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,937,752.55	-3,956,942.47
27	Биет бус хөрөнгө	55,350,800.08	55,025,800.12
28	Програм хангамж	3,040,000	3,040,000
29	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,389,999.92	-2,714,999.88
30	Бусад биет бус хөрөнгө	58,608,000	58,608,000
31	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,907,200	-3,907,200
32	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	177,063,531.38	366,483,229.86
33	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	177,063,531.38	366,483,229.86
34	Засгийн газрын хувь оролцоо	177,063,531.38	366,483,229.86
35	Засгийн газрын оруулсан капитал	251,766,128.9	251,766,128.9
36	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	251,766,128.9	251,766,128.9
37	Хуримтлагдсан үр дүн	-97,802,219.61	91,617,478.87
38	Өмнөх үеийн үр дүн	-103,820,792.01	-97,804,119.61
39	Тайлант үеийн үр дүн	6,018,572.4	189,421,598.48
40	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	23,099,622.09	23,099,622.09
41	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	177,063,531.38	366,483,229.86

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант огноо: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	708,671,777.1	1,027,607,127.65
2	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	20,253,677.1	264,409,527.65
3	Нийтлэг татварын бус орлого	20,253,677.1	264,409,527.65
4	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		216,089,076.03
5	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	20,253,677.1	48,320,451.62
6	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	688,418,100	763,197,600
7	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	587,746,400	747,031,100
8	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	587,746,400	747,031,100
9	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	100,671,700	16,166,500
10	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,530,000	1,000,000
11	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсөв хуваарилсан хөрөнгө	86,849,800	15,166,500
12	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон орлого	1,291,900	
13	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	696,587,653.46	827,475,329.21
14	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	696,587,653.46	827,475,329.21
15	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	260,357,971.54	256,751,467.21
16	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	121,926,046	124,921,913
17	Үндсэн цалин	109,799,941	92,548,468
18	Нэмэгдэл	8,726,105	17,480,491
19	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,400,000	11,264,000
20	Урамшуулал		3,628,954
21	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	17,062,549.08	16,859,829
22	Тэтгэврийн даатгал	12,334,376.16	11,919,929.58
23	Тэтгэмжийн даатгал	1,206,358.48	1,335,588.12
24	ҮОМШӨ-ний даатгал	965,087.99	987,097.65
25	Ажилгүйдлийн даатгал	223,266.49	269,209.41
26	Эрүүл мэндийн даатгал	2,333,459.96	2,348,004.24
27	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,503,121	5,450,124
28	Гэрэл, цахилгаан	337,176	311,274
29	Түлш, халаалт	1,792,945	2,740,600
30	Цэвэр, бохир ус	105,000	130,250
31	Байрны түрээс	2,268,000	2,268,000
32	Хангамж, бараа материалын зардал	31,678,121.1	34,205,599.02
33	Бичиг хэрэг	6,123,000	3,167,262
34	Тээвэр, шатахуун	2,268,200	1,874,800
35	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	529,160	205,160
36	Ном, хэвлэл		30,600
37	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,036,400	177,000
38	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,729,350	3,981,511
39	Бараа материал шилжүүлсний зардал	14,992,011.1	24,769,266.02
40	Нормативт зардал	2,692,800	

41	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,692,800	
42	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	17,225,900	
43	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,000,000	
44	Урсгал засвар	2,225,900	
45	Томилолт, зочны зардал	138,000	2,059,400
46	Дотоод албан томилолт	138,000	2,059,400
47	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	45,565,136	2,439,800
48	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	44,779,400	630,000
49	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000	1,420,200
50	Даатгалын үйлчилгээ	119,250	124,500
51	Тээврийн хэрэгслийн татвар	135,750	131,900
52	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000	18,500
53	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		114,700
54	Газрын төлбөр	8,736	
55	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,566,298.36	70,814,802.19
56	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	599,000	46,407,466.6
57	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,161,656	3,745,200
58	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	16,805,642.36	20,662,135.59
59	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	436,229,681.92	570,723,862
60	Бусад урсгал шилжүүлэг	414,866,423	519,940,160
61	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	209,778,423	133,300,760
62	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	204,788,000	385,811,400
63	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000	828,000
64	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	21,363,258.92	50,783,702
65	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	20,182,458.92	50,783,702
66	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,180,800	
67	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	12,084,123.64	200,131,798.44
68	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,065,551.24	10,710,199.96
69	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	6,065,551.24	10,710,199.96
70	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)	6,018,572.4	189,421,598.48

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

№	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	251,766,128.9	23,099,622.09	-103,820,792.01	171,044,958.98
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	251,766,128.9	23,099,622.09	-103,820,792.01	171,044,958.98
3	Тайлант үеийн үр дүн			6,018,572.4	6,018,572.4
4	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	251,766,128.9	23,099,622.09	-97,802,219.61	177,063,531.38
5	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	251,766,128.9	23,099,622.09	-97,802,219.61	177,063,531.38
6	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-1,900	-1,900
7	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	251,766,128.9	23,099,622.09	-97,804,119.61	177,061,631.38
8	Тайлант үеийн үр дүн			189,421,598.48	189,421,598.48
9	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	251,766,128.9	23,099,622.09	91,617,478.87	366,483,229.86

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	689,219,600	763,197,600
2	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	689,219,600	763,197,600
3	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	587,746,400	747,031,100
4	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	587,746,400	747,031,100
5	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	101,473,200	16,166,500
6	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсөвт хуваарилсан хөрөнгө	12,530,000	1,000,000
7	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсөвт хуваарилсан хөрөнгө	87,651,300	15,166,500
8	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,291,900	
9	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	657,022,200	764,491,250
10	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	657,022,200	764,491,250
11	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	220,792,518.08	193,767,388
12	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	122,456,095.08	124,670,448
13	Үндсэн цалин	91,983,049.08	92,770,644
14	Нэмэгдэл	23,189,982	17,473,992
15	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,283,064	10,796,858
16	Урамшуулал		3,628,954
17	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	16,532,500	17,191,866
18	Тэтгэврийн даатгал	12,434,000	12,072,133.91
19	Тэтгэмжийн даатгал	1,024,600	1,420,673.19
20	ҮОМШӨ-ний даатгал	819,700	1,079,418.53
21	Ажилгүйдлийн даатгал	204,900	254,520.6
22	Эрүүл мэндийн даатгал	2,049,300	2,365,119.77
23	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,503,121	5,450,124
24	Гэрэл, цахилгаан	337,176	311,274
25	Түлш, халаалт	1,792,945	2,740,600
26	Цэвэр, бохир ус	105,000	130,250
27	Байрны түрээс	2,268,000	2,268,000
28	Хангамж, бараа материалын зардал	11,859,860	8,056,900
29	Бичиг хэрэг	5,364,200	2,575,300
30	Тээвэр, шатахуун	2,268,200	2,180,400
31	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	529,160	416,200
32	Ном, хэвлэл	183,300	141,700
33	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,130,800	696,400
34	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	384,200	2,046,900
35	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,503,500	10,000,000
36	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,503,500	10,000,000
37	Томилолт, зочны зардал	138,000	2,061,300
38	Дотоод албан томилолт	138,000	2,061,300
39	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	46,709,436	2,726,700

40	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	45,412,300	630,000
41	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000	1,420,200
42	Даатгалын үйлчилгээ	119,250	124,500
43	Тээврийн хэрэгслийн татвар	135,750	131,900
44	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000	18,500
45	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	148,400	114,700
46	Газрын төлбөр	8,736	
47	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	363,000	286,900
48	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,090,006	23,610,050
49	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	677,650	19,328,850
50	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,412,356	4,281,200
51	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	436,229,681.92	570,723,862
52	Бусад урсгал шилжүүлэг	414,866,423	519,940,160
53	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	209,778,423	133,300,760
54	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	204,788,000	385,811,400
55	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000	828,000
56	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	21,363,258.92	50,783,702
57	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	20,182,458.92	50,783,702
58	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,180,800	
59	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	32,197,400	-1,293,650
60	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	31,486,500	
61	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	31,486,500	
62	Дотоод эх үүсвэрээр	31,486,500	
63	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	31,486,500	
64	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-31,486,500	
65	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	710,900	-1,293,650
66	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	582,750	1,293,650
67	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,293,650	

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	747,031,100	696,247,398	50,783,702
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	747,031,100	696,247,398	50,783,702
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	215,868,100	176,307,238	39,560,862
4	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	161,158,900	124,670,448	36,488,452
5	Үндсэн цалин	99,743,200	92,770,644	6,972,556
6	Нэмэгдэл	32,231,800	17,473,992	14,757,808
7	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,068,000	10,796,858	2,271,142
8	Урамшуулал	16,115,900	3,628,954	12,486,946
9	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	20,144,900	17,191,866	2,953,034
10	Тэтгэврийн даатгал	13,698,500	12,072,133.91	1,626,366
11	Тэтгэмжийн даатгал	1,611,600	1,420,673.19	190,927
12	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,289,300	1,079,418.53	209,881
13	Ажилгүйдлийн даатгал	322,300	254,520.60	67,779
14	Эрүүл мэндийн даатгал	3,223,200	2,365,119.77	858,080
15	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,560,200	5,450,124	110,076
16	Гэрэл, цахилгаан	375,100	311,274	63,826
17	Түлш, халаалт	2,740,600	2,740,600	0
18	Цэвэр, бохир ус	176,500	130,250	46,250
19	Байрны түрээс	2,268,000	2,268,000	0
20	Хангамж, бараа материалын зардал	6,889,400	6,889,400	0
21	Бичиг хэрэг	1,804,300	1,804,300	0
22	Тээвэр, шатахуун	1,783,900	1,783,900	0
23	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	416,200	416,200	0
24	Ном, хэвлэл	141,700	141,700	0
25	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	696,400	696,400	0
26	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,046,900	2,046,900	0
27	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,000,000	10,000,000	0
28	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,000,000	10,000,000	0
29	Томилолт, зочны зардал	469,400	469,400	0
30	Дотоод албан томилолт	469,400	469,400	0
31	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,736,000	2,726,700	9,300
32	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	630,000	630,000	0
33	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,420,200	1,420,200	0
34	Даатгалын үйлчилгээ	124,500	124,500	0

35	Тээврийн хэрэгслийн татвар	131,900	131,900	0
36	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	18,500	18,500	0
37	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	114,700	114,700	0
38	Газрын төлбөр	9,300		9,300
39	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	286,900	286,900	0
40	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,909,300	8,909,300	0
41	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,628,100	4,628,100	0
42	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,281,200	4,281,200	0
43	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	531,163,000	519,940,160	11,222,840
44	Бусад урсгал шилжүүлэг	531,163,000	519,940,160	11,222,840
45	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	144,323,600	133,300,760	11,022,840
46	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	385,811,400	385,811,400	0
47	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,028,000	828,000	200,000
48	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	747,031,100	747,031,100	0
49	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	747,031,100	747,031,100	0
50	Улсын төсвөөс санхүүжих	747,031,100	747,031,100	0
51	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	19	19	19
52	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	1
53	Төсвийн байгууллага	1	1	1
54	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	9	9	9
55	Удирдах ажилтан	1	1	1
56	Гүйцэтгэх ажилтан	8	8	8
57	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	9	9	9
58	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9	9

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,808,000.00
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,808,000.00
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,808,000.00
4	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	
5	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,808,000.00
6	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,808,000.00
7	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,808,000.00
8	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,808,000.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 73,297.5 мянган төгрөгийн 4 алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулсан. Үүнд:

- 50,783.7 мянган төгрөгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн тохируулга хийгээгүй
- Цалингийн зардал 192.9 мянган төгрөгөөр илүү, НДШ-ийн зардлыг 19.2 мянган төгрөгөөр дутуу, нийт 212.1 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан
- Ажилчдаас суутгасан ХХОАТ-ыг 80.6 мянган төгрөгөөр илүү төлсөн боловч авлага үүсгээгүй
- 22,221.1 мянган төгрөгийн элэгдэлтэй шилжиж ирсэн үндсэн хөрөнгийг элэгдэлгүй бүртгэсэн

Аудитаар нийт 4,765.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэн бөгөөд зөрчлийг арилгуулах 3,632.1 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж, 1,132.9 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт өгсөн байна.

3.1. Төлбөрийн акт

5.1.1. Ажилчдад ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг 34.0 мянган төгрөг илүү, 10.0 мянган төгрөг дутуу, нийт 44.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй олгосон.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, ХХОАТ-ын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

5.1.2. 2 ажилтанд ээлжийн амралтыг биеэр эдлүүлээгүй, 181.1 мянган төгрөгийн цалин давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99 дүгээр зүйлийн 99.1 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

5.1.3 Өөр байгууллагын нягтлан бодогчийг давхар ажиллуулахдаа гэрээ байгуулаагүй, үр дүн ур чадвар, удаан жилийн нэмэгдэл зэрэг нийт 480.0 мянган төгрөг, ээлжийн амралтын 427.7 мянган төгрөг, нийт 907.7 мянган төгрөгийн цалин хөлсийг хууль тогтоомж, заавар журам зөрчиж олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3, 4.2.3, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99 дүгээр зүйлийн 99.1, Хөдөлмөрийн тухай

---

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.2.2, 57.3, 84 дүгээр зүйлийн 84.4 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн.

5.2. Албан шаардлага өгөөгүй

5.3. Зөвлөмж

5.3.1 Төсвийг үр ашигтай зарцуулахтай холбоотой

1.1 Илрүүлэлт

Төсвөөс 1,026.5 мянган төгрөгийг хоол ундааны зардалд зарцуулсан

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, 20.2.5, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийг үр ашигтай төлөвлөж зарцуулж байх

5.3.2 Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой

2.1 Илрүүлэлт

Батлагдаагүй орон тоонд хавсран ажилласны нэмэгдэл олгосон

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, 20.2.5, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.2.2, 57.3.3, 84.4 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Батлагдсан орон тоонд цалин хөлс олгож байх

Дээрх төлбөрийн 3 актыг хугацаанд нь хэрэгжүүлж, 2 зөвлөмжийн биелэлтийг “Саруул баян уул -Аудит” ХХК-д 2023 оны 9 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Ажилчдаас суутгасан ХХОАТ-ыг илүү төлсөн боловч авлага үүсгээгүй	1	80.6	1	80.6			1	80.6				
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулга хийгээгүй	1	50,783.7	1	50,783.7			1	50,783.7				
Цалин, НДШ-ийн зардлыг илүү, дутуу тайлагнасан	1	212.1			1	212.1	1	212.1				
Элэгдэлтэй шилжиж ирсэн үндсэн хөрөнгийг элэгдэлгүй бүртгэсэн	1	22,221.1			1	22,221.1	1	22,221.1				
Дүн	4	73,297.5	2	50,864.3	2	22,133.2	4	73,297.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс								Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Ажилчдад ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг илүү, дутуу тооцсон.	1	44.0	1	44.0								
Нягтлан бодогчийг давхар ажиллуулахдаа гэрээ байгуулаагүй, үр дүн ур чадвар, удаан жилийн нэмэгдэл зэрэг нийт 480.0 мянган төгрөг, ээлжийн амралтын 427.7 мянган төгрөг, нийт 907.7 мянган төгрөгийн цалин хөлсийг хууль тогтоомж, заавар журам зөрчиж олгосон байна.	1	907.8	1	907.8								
Ээлжийн амралтын цалинг 2 хүнд давхардуулан олгосон	1	181.1	1	181.1								
Төсвөөс 1,026.5 мянган төгрөгийг хоолны зардалд зарцуулсан	1	1,026.5					1	1,026.5				
Орон тоо батлаагүй нягтлан бодогч, нярвын ажилд хавсран ажилласны нэмэгдэл 4 ажилтанд хамаарал бүхий нийт 2,605.6 мянган төгрөгийг олгосон	1	2,605.6					1	2,605.6				
Дүн	5	4,765.0	3	1,132.9			2	3,632.1				